Årsmelding for fylkesbiblioteksjefnettverket i perioden 2025-2026

Årsmeldingen beskriver ikke alle saker som nettverket har jobbet med, men gjengir de viktigste sakene for perioden 20. oktober 2025 – 16. oktober 2026.

Mandat for fylkesbiblioteksjefskollegiet ble vedtatt av fylkeskulturdirektørene i møte 21. juni 2024.

Arbeidsutvalget 2025-26

Tone Nyseter (Innlandet), leder
Sunniva Knutsen (Finnmark)
Maria Guribye (Telemark)
Elin Golten (Vestland)

Møter og samlinger

- **Arbeidsutvalget** (heretter kalt AU) har hatt tolv møter i perioden. Alle møter har foregått digitalt, sakslister og referater legges ut i Teams, under Rogaland fylkeskommune.

- **Fylkesbiblioteksjefnettverket** har hatt åtte møter i perioden. Tre møter har vært fysisk (Molde, Ibsenmuseet Oslo, Gardermoen), de andre møtene har foregått digitalt. Ansvar for innkalling, sakslister og referater går på rundgang i nettverket. Møtereferater legges ut i Teams (under Rogaland fylkeskommune) og publiseres offentlig på bibliotekutvikling.no Fylkesbibliotekene - Fylkesbibliotekssjefkollegiet (bibliotekutvikling.no)

- **Møter med Nasjonalbiblioteket (NB)**
  Det årlige dialogmøtet med NB ble gjennomført 12. mai 2026, i NBs lokaler i Oslo. Avdeling for bibliotekutvikling har vært invitert inn på to digitale fylkesbiblioteksjefsmøter. AU har hatt flere samtaler og egne møter med Avdeling for bibliotekutvikling i perioden i forbindelse med felles formidlingsløsning for folkebibliotek. NB er også invitert inn i fylkesbiblioteksjefnettverkets årsmøte på Gardermoen 15. oktober i forbindelse med Bibliotekslederkonferansen.

- **Møter med fylkeskulturdirektørkollegiet**
  Fylkesbiblioteksjefnettverket v/leder av AU var invitert til fysisk møte hos KS i Oslo 4. september for å presentere nettverket.

  Fylkeskulturdirektørkollegiets kontaktperson mot fylkesbibliotekene er Heidi-Iren Wedlog Olsen (Møre og Romsdal). Wedlog Olsen sitter også i styringsgruppen hos KS Bibliotek.

- **Møter i Bibliotekparaplyen**
  Bibliotekparaplyen er et nettverk for organisasjoner som jobber i bibliotekfeltet. I perioden har det vært gjennomført ett møte i Bibliotekparaplyen, 5. oktober 2026, i Bibliotekarforbundets lokaler i Oslo. AU v/Maria Guribye representerte fylkesbibliotekene. Målet med møtene er gjensidig informasjonsutveksling og drøfting av saker som har felles interesse.

- **Møter med storbybibliotekene**
  Det har vært ett felles møte med storbybibliotekene og fylkesbiblioteksjefnettverket i forbindelse med Bibliotekslederkonferansen og årsmøtet på Gardermoen 15. oktober 2026.

- **Bibliotekmøtet i Molde**
  I forbindelse med konferansen gjennomførte fylkesbiblioteksjefnettverket en workshop 16. mars 2026 som var ledet av rådgiver Øystein Stabell fra Innlandet.

Faglige innspill og utvikling

- Den viktigste saken i perioden har vært KS Bibliotek sin gjennomføring av anskaffelse til Felles formidlingsløsning for folkebibliotek. Bergen, Trondheim og Sandnes skal være piloter for testing høsten 2026 og løsningen vil rulles ut i løpet av 2027. Nasjonalbiblioteket og fylkesbibliotekene støtter implementeringen faglig og økonomisk for 2027. Fylkesbiblioteksjefnettverket har gitt innspill til hvordan tilskudd fra NB til felles formidlingsløsing bør fordeles.
- Nasjonalbiblioteket har tildelt alle fylkesbibliotekene midler (kr. 75 000) for å gjennomføre avsparkskonferanser i sine fylker i 2026 i forbindelse med jubileet Ibsen 200 i 2028.
- Ny utlånsmodell for e-bøker ble utarbeidet av Nasjonalbiblioteket og forleggerforeningen høsten 2025. En arbeidsgruppe fra ulike fylker jobber med en rapport om hvordan den nye modellen vil slå ut i praksis for bibliotekene. Rapporten blir presentert på årsmøtet 15. oktober og veien videre blir besluttet der.
- Fylkesbiblioteksjefnettverket har deltatt i evalueringen og gitt innspill til Nasjonalbiblioteket om at det er ønskelig med en videreføring av en nasjonal bibliotekstrategi. Den nåværende strategien Rom for demokrati og dannelse, gjaldt ut året 2025.

Koordineringsoppgaver

Bibliotekfaglige ressurs- og arbeidsgrupper på tvers av fylkeskommunene

Vi har følgende forskjellige varianter for samarbeid på tvers av fylkeskommunene:

- **Ressursgruppe**: Innmeldte og dedikerte representanter som faglig ressurs og med tydelig mandat. Rapporterer til fylkesbiblioteksjefene årlig. Au er ansvarlig for å kalle inn ansvarlig på møte/årsmøte
- **Nasjonalt nettverk**: dedikerte representanter som utveksler erfaringer og inspirerer hverandre i arbeidet. Ikke alle fylker behøver være representert. Rapporterer til fylkesbiblioteksjefene ved behov.
- **Uformelt nettverk:** dedikerte, rapporterer ikke til noen
- **Fylkeskontakter:** 1 representant per fylke som er kontaktpersoner, utveksler erfaringer og inspirerer hverandre i arbeidet.
- **Arbeidsgruppe:** Gruppe nedsatt av fylkesbiblioteksjefene for å gjøre en oppgave i en gitt periode.

De nasjonale ressursgruppene blir invitert av AU til fylkesbiblioteksjefsmøtene en gang i året, slik at vi sikrer dialog med alle ressursgruppene gjennom året.

I 2026 ble det opprettet et nytt nettverk: KI-nettverk, som er ledet av Roar Nygård (Nordland).

Nasjonale ressursgrupper fra 2025 - oversikt inneholder lenke til mandat og navn på ledere og deltakerne i de forskjellige nettverkene og gruppene. Ledere av nettverkene og gruppene er ansvarlig for å oppdatere infoen i dokumentet. Fylkesbiblioteksjefen til lederen av nettverket eller gruppen kan bistå lederen med å oppdatere dokumentet.

Samarbeid på tvers av fylkene

Kulturfondstafetten

Formidlere fra bibliotek i hele landet lager videoboktips der de formidler litteratur fra Kulturrådets innkjøpsordninger. Filmene brukes i bibliotekenes digitale litteraturformidling. Tiltaket er støttet av Kulturrådet.
https://bibliotekutvikling.no/kompetansebank/content-resource/kulturfondstafetten/

KS Digital og KS Bibliotek

Utdrag fra felles politisk orienteringssak i alle fylker:
I perioden 2021–2024 etablerte fylkesbibliotekene samarbeidet Bibliotek24 for å sentralisere anskaffelse og drift av digitale innholdstjenester. Vinteren 2023/2024 anbefalte en arbeidsgruppe med representanter fra Novari, KS Digital og fylkeskommunene å overføre Bibliotek24 fra prosjekt til varig drift gjennom en virksomhetsoverdragelse til KS Digital. Forslaget fikk støtte fra samtlige fylkeskommuner og KS' samstyringsstruktur.

I forlengelsen av overdragelsen har Bibliotek24 endret navn til **KS Bibliotek**, som ledd i en tydeligere integrering i KS Digitals tjenesteportefølje. KS Digital utvikler og leverer tjenester og løsninger som svarer på behov i kommuner og fylkeskommuner, og sørger for at de kan tas i bruk slik at de gir felles gevinster. Samtidig skal KS Digital bidra til et velfungerende leverandørmarked, og sikre at gode tjenester når ut og skaper verdi i hele sektoren.

Anskaffelse av felles nasjonal formidlingsløsning

KS Digital overtok offisielt oppdraget om anskaffelse av felles nasjonal formidlingsløsning gjennom KS Bibliotek den 25. mars 2025. Nasjonalbiblioteket vil sette av kr. 10 mill. av utviklingsmidlene per år i to år til utvikling og etablering av felles formidlingsløsning. https://ksdigital.no/tjenestene/prosjekter-i-utvikling/felles-formidlingslosning

Valg av leverandør ble klart sommeren 2026. Biblioteksentralen skal levere løsningen. Den nye løsningen skal gi innbyggere et likere bibliotektilbud uavhengig av bostedskommune, og samle alt av fysisk og digitalt bibliotektilbud i en helhetlig og brukervennlig plattform som inkluderer nettsider og app.
https://ksdigital.no/2026/08/12/biblioteksentralen-vant-anbudet-for-ny-nasjonal-biblioteklosning/

Fylkesbiblioteksjefnettverket har bidratt til innspill til medlemmer i brukerråd og redaksjonsråd.

Bibliotekets litteraturpris

Bibliotekets litteraturpris ble stiftet i 2022. De åtte største folkebibliotekene i landet tok initiativet til å lage en ny litterær pris, bygget på bibliotekenes verdier.

Prisen skal gå til en norsk bok for voksne utgitt de siste fem årene. Dette gjør Bibliotekets litteraturpris til en inkluderende pris som favner bredt på kryss av litterære uttrykk. Forfatteren som kåres til vinner får en statuett laget av den anerkjente kunstneren Kjell Erik Killi Olsen.

Koordinator: Kristin Storvig, Trøndelag

Forbudte bøker – uka

Forbudte bøker-uka skal bidra til å øke oppmerksomheten rundt ytringsfrihet og demokrati, og være ramme for samtaler og debatt om disse temaene. Uka er med på å styrke beredskapen mot ulike former for sensur, og er en feiring av lesefriheten. I 2025 ble Forbudte-bøker uka arrangert for andre gang og nærmere 520 bibliotek, bokhandlere og organisasjoner deltok med utstillinger, arrangementer og andre aktiviteter.

Her i Norge koordineres uka av Universitetsbiblioteket i Oslo, i samarbeid med Norsk PEN, Norsk bibliotekforening og fylkesbibliotekene, med støtte fra UiO:Demokrati og Fritt Ord.
Koordinator: Hilde Grefsrud, Akershus, Buskerud og Østfold (ABØ)

Introkurs for biblioteksjefer

I tillegg til at introkurset for biblioteksjefer ligger tilgjengelig i Kompetansebanken, er det blitt gjennomført samlinger for kursdeltakere både høsten 2025 og vinter 2026.

Fylkesbibliotekstatistikken – revisjon

Arbeidsgruppe (nedsatt september 2024): Nina Stenbro, Agder, Hildegunn Hestnes, Trøndelag, Silje Eggum, Vestfold. Gruppen gjenopptok arbeidet våren 2026 og vil bli videre fulgt opp under årsmøtet 16. oktober 2026.

Nye nettkurs fra fylkesbibliotekene i perioden

Kursene finnes i Kompetansebanken.

Skolebibliotekkurs
Ansvarlige: Rogaland fylkeskommune, Telemark fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune, Vestland fylkeskommune.

Lesesørvis til barn
Det er fylkesbiblioteket i Akershus, Buskerud og Østfold som har utviklet kurset i samarbeid med flere fylkesbibliotek. Hovedansvarlig for å tilpasse og utvikle metoden på norsk er Vanja Øyrås.
https://bibliotekutvikling.no/nyheter/na-er-det-nye-nettkurset-i-lesersorvis-til-barn-klart/

Fjernlån og transportordning

Transportordningen for bibliotek, NBT, eid av Biblioteksentralen gikk konkurs i april 2026. Nor-log overtok tjenesten og tilbudet til eksisterende kunder kom i drift igjen relativt raskt. Dette medførte blant annet en ny gjennomgang av transportordningen, og ønsket om å gå sammen flere fylker om en felles anskaffelse. Dette arbeidet skal nå i gang, og Trøndelag v/Bjørnar Skjesol vil være prosjektleder.

Nytt arbeidsutvalg for 2026-2027

Årsmøtet for fylkesbiblioteksjefnettverket ble avholdt i forlengelsen av Bibliotekslederkonferansen på Quality Airport Hotel Gardermoen 15.-16. oktober 2026.

Etter gjeldene rulleringsordning går Sunniva Knutsen (Finnmark) ut av AU etter to år, og Tone Nyseter (Innlandet) går ut etter fire år (to år som leder).

Ny sammensetning for 2026-2027:

Maria Guribye, leder (Telemark) 2 år
Elin Golten (Vestland) 1 år
Mona Iren Auganæs (Møre og Romsdal) 2 år
Silje Eggum (Vestfold) 2 år